

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus

NOF OA
Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO
Org.nr. 975 615 308

Nesodden kommune
Postboks 123
1451 NESODDTANGEN
postmottak@nesodden.kommune.no

leder@oa.birdlife.no
Medlemsrelatert: medlem@oa.birdlife.no
Økonomisk: kasserer@oa.birdlife.no
Vernesaker: naturvernkontakt@oa.birdlife.no
oa.birdlife.no

Vår ref.: 602

Deres ref.:

Dato: 7. april 2021

Behov for overordnet plan som sikrer langsiktig ivaretagelse av naturverdiene i Bergerskogen

NOF OA (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus) har med interesse studert NINAs rapport 1908, som omhandler naturverdier i deler av Bergerskogen på Nordre Nesodden, og den foreslåtte utbyggingen av eiendommen Skjønhaug. Vedlagt til dette brevet foreligger et notat med kommentarer på mange av enkeltdetaljene ved utbygging på Skjønhaug med hensyn på naturverdier og tiltak som er nevnt i rapporten. Samtidig har vi noen mer prinsipielle synspunkter som framgår av dette brevet. Disse omhandler betydningen av at området forblir slik det er i dag. Vi anmoder om at dette brev og notat gjøres offentlig tilgjengelig og legges til reguleringssaken for Skjønhaug.

Bergerskogen har vært under langvarig sterkt press fra utbyggingskrefter. NOF gleder seg derfor over at NINA-rapporten bekrefter at eiendommen Ekely og deler av Skjønhaug omfattes av en viktig naturtypelokalitet som ikke bør bygges ut. Vi ser med dette at NOF trinn for trinn har fått rett i det vi hele tiden har hevdet og som nå er fastslått, nemlig at størsteparten av Bergerskogen består av viktige naturtypelokaliteter som til sammen har store naturverdier. Dette forsterker vårt synspunkt om at fokus nå må være hvordan denne naturen samlet sett best kan ivaretas.

Dokumentasjonen av Bergerskogens naturverdier har vært en prosess der utfallet i stor grad er et resultat av at det tilfeldigvis fantes lokale kompetente ressurser innenfor biologi og naturforvaltning i nærområdet. Dette er folk som frivillig har brukt mye tid på å få avklart områdets naturverdier gjennom kartlegging utført i egen regi eller gjennom konsulenter. Press fra utbyggerinteresser er så imøtegått i sak etter sak. Planene for området har vært styrt av fragmenterte utbyggerinitiativ der man i ettertid ser at kommunen selv ikke har hatt oversikt over de viktige naturverdiene. Det har dermed vært en svært mangelfull vurdering av naturmangfoldlovens § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning.

Den nye rapporten fra NINA bærer mange steder preg av at utgangspunktet for rapporten er utbyggers ønske om å bebygge sin eiendom. Det argumenteres for at det er greit å løfte Skjønhaug ut av helheten fordi naturverdien er lavere enn restarealet. Deretter argumenteres det for at helheten ikke vil bli nevneverdig negativt påvirket om kun «deres» område bygges ut. Det er her viktig å merke seg at svarene en rapport gir avhenger av oppdraget. Hadde kommunen selv bestilt en rapport og endret oppdraget til hvordan naturverdiene i området best kunne ivaretas, hadde neppe utbygging av Skjønhaug vært en del av løsningen.

Med enkelte unntak er NINA-rapporten faglig sterk når det gjelder beskrivelsen av naturkvalitetene. Når det kommer til omtale av konsekvenser av en eventuell utbygging, gir NINA ganske mange innspill til hvordan konsekvensene for naturverdiene ideelt sett kan reduseres. Forslagene er preget av en godtroende oppfatning at tiltakene vil virke og utbygger vil gjøre alt for å ta nødvendige hensyn. Rapporten berører eller diskuterer ikke den faglige betydningen av å ivareta skogens størrelse og buffersoner for å sikre det biologiske mangfoldet og naturverdiene som helhet over tid. Mange av de negative effektene av utbygging som NOF har påpekt, slik som ytterligere økt antall katter og hunder i skogen, og generell slitasje, henvises det kun til utbyggers svar i kap. 5.2. Der hevdes det at en ytterligere utbygging ikke gjør så stor forskjell, da disse problemene er så omfattende fra før. I praksis er dette ren ansvarsfraskrivelse. Ellers går ord som «kan» og «bør» igjen og det vises til tiltak som «positiv informasjon» og ønske om «holdningsendring». Dette er naivt og lite forpliktende. Det finnes ingen garanti for at de foreslåtte forebyggende tiltak vil virke godt ved en eventuell utbygging.

Rapporten nedtoner betydningen av at utbygging inntil naturområder i praksis medfører utsikthogst, dumping av hageavfall, privatisering og lekehyttebygging. Logikken er delvis at dette er lovbrudd utført av den enkelte og dermed frikjenner utbygger for ansvar. De negative konsekvensene for naturen er imidlertid dessverre den samme. Forslaget om at en buffersone på 5 meter fra naturtypelokalitetens avgrensning er nok for å sikre den viktige naturtypen er nærmest ønsketenkning og uten argumentasjon. Tvilen er definitivt i favør av utbygger og ikke ivaretagelse av natur. Rapporten antyder også at det er kommunen som har ansvar for å sette inn ressurser for å begrense naturskadene en eventuell utbygging vil få for et nærliggende verneverdig skogområde. Nesodden kommune bør merke seg dette i saksbehandlingen. Utbygging av Skjønhaug vil ifølge rapporten altså kreve at kommunen iverksetter tiltak som lykkes, og som i tillegg gir varige økte offentlige kostnadsrammer. Alternativet er tap av natur.

Rapporten trekker frem eksempler fra naturområder i Oslo og argumenter for at nærliggende bebyggelse innebærer begrenset slitasjeeffekt på viktige naturområder. Vi mener eksempellokalitetene i liten grad er dekkende eller parallelle til den problematikk som er aktuell for Bergerskogen. Boligområdene på Berger omgir store deler av skogen samtidig som skoler, idrettsanlegg og bussholdeplass ligger på en slik måte i forhold til bebyggelse at det genererer betydelig trafikk gjennom skogen til og fra boligområdene. Dette er ikke tilfelle i samme grad for de områdene som nevnes av NINA. Det er dessuten en kjensgjerning at man for eksemplene ved Røverkollen og Bygdøy faktisk har vernet lokalitetene for å beskytte naturverdiene der. Dette er et vern som NINAs rapportforfatter Bendiksen selv har vært en tydelig talsmann for. Vår erfaring fra skogspartiene på Nesoddtangen som Vanntårnåsen og Skoklefallskogen, som flyter sammen med boligområdene i Blåbærstien, er en helt annen enn de eksemplene som nevnes i Oslo. Her er det stor slitasje på naturen og det har skjedd uheldig hogst. Bruks- og problemkompleksene her er betydelig mer relevante for Bergerskogens trusselbilde enn eksemplene som er vist fra Oslo.

Med Nesodden kommunes raske utbygging de siste tiårene gjenstår nå restene av Bergerskogen med et areal på ca. 200 dekar som et av svært få litt større sammenhengende skogområder i byggesonen på Nordre Nesodden. Mot alle odds har det lykkets å dokumentere og beholde de viktige naturarealene i skogen frem til i dag. Gjeldende kommuneplan prioriterer utbygging sentralt rundt Tangen og Fagerstrand, ikke på Berger. Det er derfor fullt mulig å stoppe opp, og vurdere om det er riktig å starte nok en omfattende utbygging i Bergerskogen. Rekken av boligprosjekter på Nesodden som står i kø for utbygging utgjør, ifølge Beboeraksjonen, mer enn 4500 boenheter (Amta 24.02.2021). En utbygging på Skjønhaug er derfor verken nødvendig eller på noen måter presserende. Likeledes faller argumentasjonen om at akkurat utbyggingen på Skjønhaug er nødvendig for å tilfredsstille en boligsosial profil på Nesodden på sin egen urimelighet. Det er søkt å bruke et slikt argument når man har et volum på mer enn 4500 andre boenhetene der et slikt krav ikke er gitt samme prioritet.

Omfattende og rask utbygging tar unektelig fokus og ressurser fra andre saksområder som kommunen bør prioritere. Kommunens mange intensjoner om å ivareta biomangfold og bærekraft har etter vårt syn ofte kommet i skyggen av utbyggingspolitikken. Vi ønsker derfor flere forpliktende vedtak som tydelig prioriterer natur og miljø, og tilstreber arealnøytralitet i en tid der vi står midt i en omfattende natur- og biomangfoldkrise – en krise som selvfølgelig også angår Nesodden. Norsk Ornitologisk Forening mener de politiske partiene på halvøya ikke har hastverk, og derfor bør sette Skjønhaug og all annen bit for bit-nedbygging av Bergerskogen på vent. Ta tiden til hjelp og gi området en overordnet plan som sikrer langsiktig ivaretakelse av naturverdiene i dette fantastiske rike området.

Vennlig fuglehilsen

Håkan Billing
leder

Hans Tjernshaugen (signatur)
leder NOF Nesodden

Vedlegg:
NOF-notat om NINAs Skjønhaug-rapport.pdf